

Karen
Swan
*Varastetut
hetket*

Suomentanut Ilkka Rekiaro

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos *The Stolen Hours*

Copyright © Karen Swan 2023

All rights reserved.

First published 2023 by Macmillan
an imprint of Pan Macmillan

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-45585-1

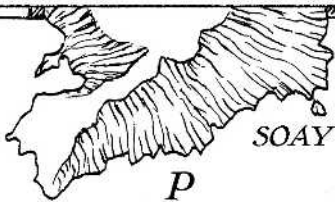
OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2024

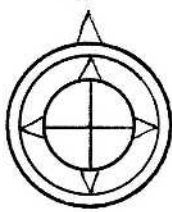
4041 0037
Painotuote

Omistettu uskolliselle ja hyväsydämiselle Clare Boretille

SOAY

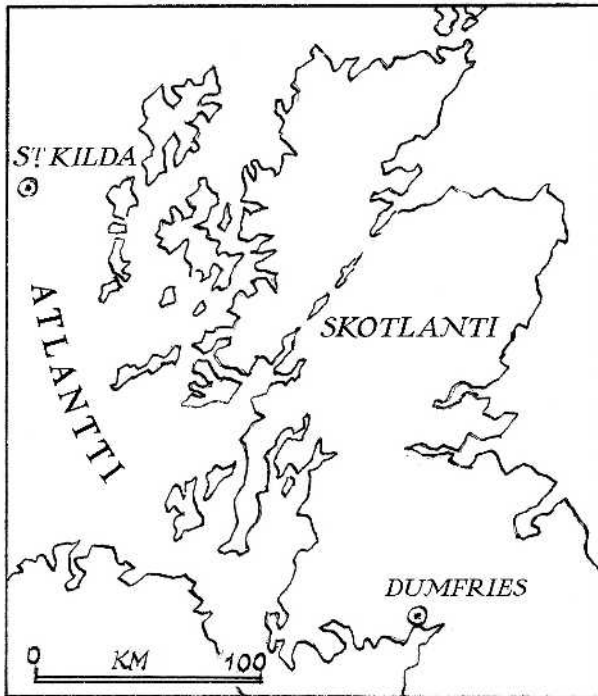
P

S^T KILDA

GLEN
BAY

S^T KILDA

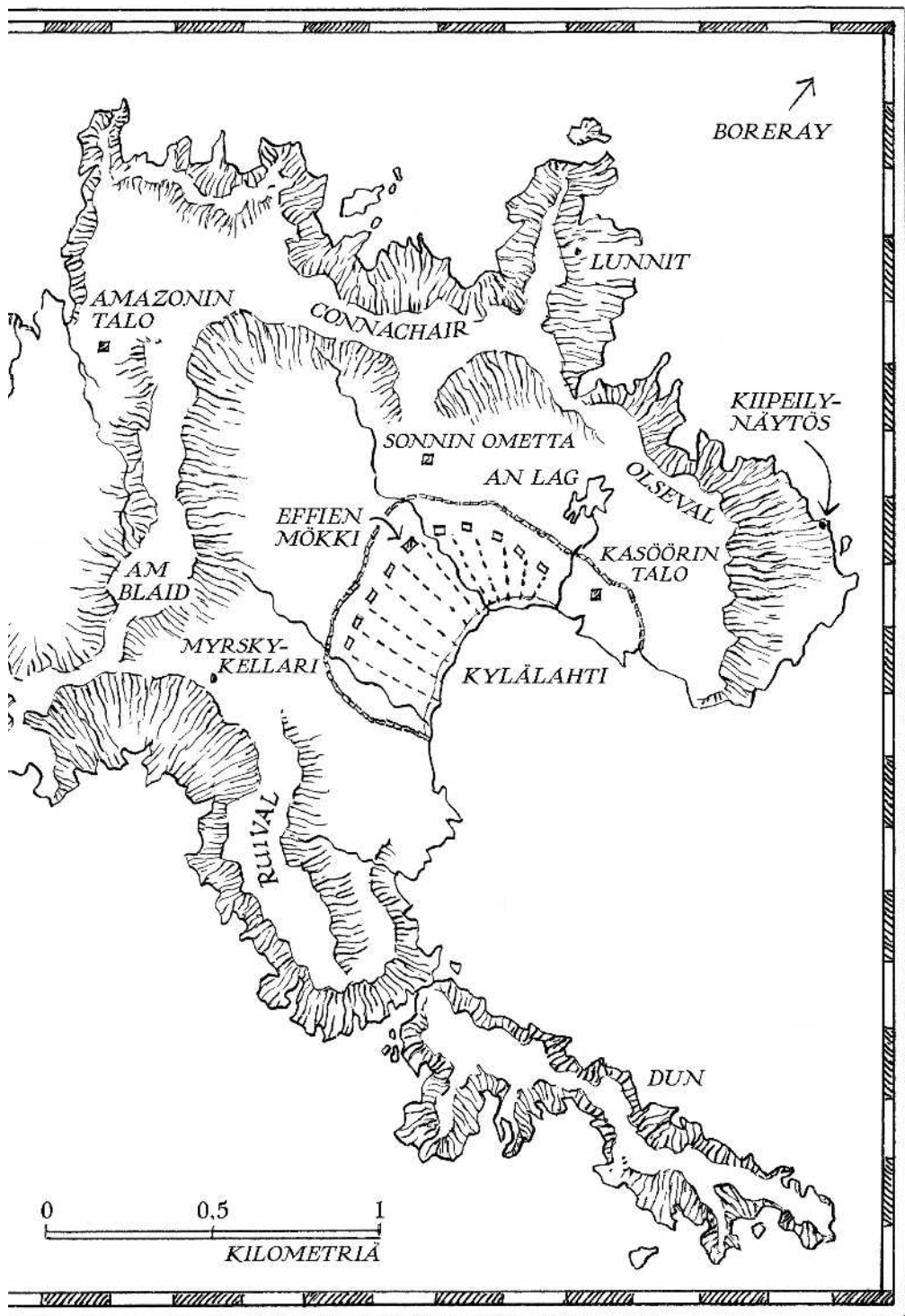
ATLANTTI

SKOTLANTI

DUMFRIES

0 KM 100

— HEMESH. ALLES —

BORERAY

AMAZONIN
TALO

CONNACHAIR

LUNNIT

KIPEILY-
NÄYTÖS

SONNIN OMETTA

AN LAG

OLSEVAL

EFFIEN
MÖKKI

AM
BLAID

KASÖÖRIN
TALO

MYRSKY-
KELLARI

KYLÄLAHTI

RUIVAL

DUN

0 0.5 1
KILOMETRIÄ

Arvoisa lukija

Kiitos siitä, että päätit lukea tämän kirjan, *Kesyton saari* -sarjani toisen osan. Se sijoittuu syrjäiselle Hirtalle St. Kildan saaristoon Skotlantiin ja ratkaisevaan hetkeen vuoden 1930 kesällä, jolloin kyläläiset evakuoitiin Britteinsaarille ja Hirtan yli kaksituhatuotinen vakituinen asutus päättyi.

Sarja juontaa juurensa historiallisista faktoista, mutta henkilöt ja heidän kohtaamansa haasteet ovat täysin fiktiivisiä. Kukin kirja keskittyy yhteen hirtalaisista nuorista naisista, jotka olivat ystävyksiä ja naapureita saarella. Heidän tarinansa nivoo yhteen keskeinen arvoitus. *Varastetut hetket* -kirjan päähenkilönä on Mhairi MacKinnon, *Kesyton saari* puolestaan kertoo ennen kaikkea hänen parhaasta ystävästään Effie Gilliesista. Kirjat voi lukea kummin päin vain, mutta suosittelen aloittamaan *Kesyttömästä saaresta*, jos suinkin mahdollista, jotta sarjaan ohimennen ripotellut johtolangat avautuvat lukijalle.

Jos et pysty lukemaan kirjoja järjestyksessä tai jos muuten haluat kertauksen *Kesyttömän saaren* tapahtumista – ovathan monet teistä odottaneet tätä jatko-osaa kokonaisen vuoden – se on lyhyesti sanottuna rakkaustarina, joka uhmaa pitkiä välimatkoja, luokkaeroja ja erästä vaarallisen mustasukkaista miestä. *Varastetut hetket* -kirjassakin on toki välähdyksiä Effien kokemista vaikeuksista ja hämmästyttävästä uudesta romanssista, mutta lukijan on tärkeintä tietää yksi asia: hirtalaisten lähtiessä saareltaan maanomistajan kasööri Frank Mathieson katosi ja hänen ruumiinsa löydettiin myöhemmin Hirtalta. Näin jäi avoimeksi, mitä tapahtui hirtalaisten viimeisenä yönä saarella.

Kesyttömän saaren lopussa Effie – jota Mathieson oli väkisin lähennellyt – on joutunut tilanteeseen, jossa Scotland Yard kerää todisteita häntä vastaan.

Ensimmäisen osan lukijat tuskin ovat vielä antaneet minulle anteeksi cliffhangeria, johon se päättyi. Vaikka Mhairin tarina vastaa joihinkin kysymyksiin, herää myös uusia kysymyksiä, kun ilmenee, ettei Effie kenties ollut ainoa, jolla oli motiivi surmata kasööri.

Tervetuloa takaisin St. Kildan saaristoon...

Hyviä lukuhetkiä.

Rakkaudella

Karen

Henkilöitä

Mhairi: lausutaan 'vaa-rii'

Äksy-Mary: Donald McKinnonin vaimo

Iso-Mary: Mary Gillies

Iso-Gilliesit: Hamish, Mary ja heidän lapsensa
(erotuksena Effiestä ja tämän isästä Robert Gilliesistä;
Robert ja Hamish ovat siis veljekset)

Päästyäni mökin kiviaidalle kuulin äidin huutavan minua kipakasti kotiin täyttämään vesisangot. Käännyin kuuliaisesti takaisin ja näin kylän varhaisessa talvihämärässä ja kuvittelin ohimennen sen jotenkin muuttuneen. Mutta eihän se tietenkään ollut. Ei kylä voi yhdessä yössä muuttua. Mutta poika voi.

*Finlay J. MacDonald, *Crowdie and Cream: Memoirs of a Hebridean Childhood**

Prologi

5. syyskuuta 1929

Pohjanmerellä

Mhairi kirkui, kun kaksi miestä tappeli nyrkit heiluen pienessä hytissä, joka haisi viskiltä ja noelta. Valaanpyyntialus kallistui taas pimeässä kiitäessään lasinsileää aallonselkää alas ja paiskasi miehet laitaa vasten. Mhairin vyötäisille kierretty hihna piteli häntä patjalla ja esti häntä lennähtämästä kuin räsynukke, mutta se myös piti hänet vankilassa, josta hän ei pystynyt pakenemaan.

Donald nousi jaloilleen ja löi taas kolmesti nyrkkinsä valaanpyytäjän munuaisille. Iskut olivat kovia ja nopeita.

”Riittää! Riittää!” mies huusi ja suojasi kumarassa päätään kyynärvarsilla.

”Seuraavalla kerralla katkaisen koipesi, kuuletko?” Donald huusi vartalo jännittyneenä, kädet nyrkissä, leuka kireänä, silmät liekeissä. Hän odotti, kunnes mies hoippui tiehensä ja katosi näkyvistä. Meni tovi ennen kuin hän katsoi turvallisesti kääntyä takaisin Mhairiin päin.

Donald näki Mhairin pälyilevän kauhuissaan. Mhairi oli painanut kämmenet laitaa vasten kapealla koijallaan. ”Ei hätää,

Mhairi. Hän on humalassa mutta ei halua päästä hengestään. Hän ei tule takaisin.”

”Mutta jos joku toinen tulee?”

Donaldin leuka kiristyi taas. ”Ei tule.”

”Kuinka voit tietää?” Mhairi tivasi.

”Koska minä tiedän. Olin tuossa oven takana. Yritäpä nyt nukkua. Olemme perillä muutaman tunnin päästä.” Donald tutkaili häntä kuin etsien haavoja tai muita vammoja, joista hänen kuuluisi ilmoittaa Mhairin isälle. Donald ei ymmärtänyt, että Mhairin haavat olivat näkymättömiä. Donald katsoi häntä taas kysyvästi kuin olisi edelleen aistinut Mhairin aiemman vihamielisyyden, heidän välisensä kiistan, jota ei ollut puettu sanoiksi mutta joka oli täysin havaittavissa. ”Hyvää yötä sitten, Mhairi.”

Donald astui ovesta ja sulki sen lujasti. Mhairi tuijotti sitä pitkään, katse kahvassa, jonka hän pelkäsi kääntyvän taas. Hän ei luottanut Donaldin tavoin siihen, ettei sinä yönä enää tapahtuisi mitään. Tämä päivä jos mikä oli osoittanut hänelle, ettei hän voinut luottaa kehenkään.

Mhairi ei voinut jäädä koijaan odottamaan. Hän ei saisi nukahtaa. Hänen olisi pysyttävä valppaana... Hän tarvitsisi aseensa. Oli ollut silkkaa tuuria, että Donald oli yllättänyt valaanpyytäjän tällä kertaa, mutta Mhairi ei voinut laskea sen varaan, että Donald pelastaisi hänet seuraavalla kerralla.

Alas nukkumapaikalle tullessaan Mhairi oli huomannut seinällä kirveen. Hytissä oli niin ahdasta, ettei sitä mahtuisi kunnolla heilauttamaan, mutta se voisi saada seuraavan humalaisen jättämään hänet rauhaan.

Mhairi odotti, kunnes keula jälleen painui alas ja laiva lähti luisuun. Aallonpohjassa oli aina hetki, jolloin oli helpompi liikkuu, ja hän ajoitti yrityksensä niin, että pystyi nousemaan ja astumaan ovelle aluksen ollessa suorassa. Hän asettui seisomaan hajareisin, kun laiva paiskautui syöksyyn, mutta silti se

heitti hänet hytin seinää vasten ja hän satutti olkapäänsä. Sen jälkeen hän kuitenkin seiso i taas suorassa. Hän kurkisti ovi-silmästä. Hänen oli varmistettava, ettei käytävässä ollut ketään, ennen kuin...

Mhairin otsa rypistyi hänen nähdessään Donaldin olevan edelleen käytävässä. Mies seiso i kahden pystysuuntaisen teräs-palkin välissä ja oli työntänyt kädet pienistä aukoista. Hän painoi Mhairin ovea toisella jalalla, ja hänen päänsä nuokkui, kun hän, käsittämätöntä kyllä, yritti nukkua.

Mhairi katseli, kun Donald huojui merenkäynnin mukana, rentona ja vastaan pyristelemättä. Aikoiko hän tosiaan seistä siinä koko yön?

Taas alus nyökkäsi. Mhairi paiskautui jälleen ähkäisten taaksepäin. Hytissä oli niin kurjaa, ettei hän osannut kuvitellakaan, miten rajusti merenkäynti riepotteli Donaldia oven takana... Hän muisti yhtäkkiä Donaldin mustelmat menomatkalta ja huulen ikävän näköisen halkeaman. Oliko Donald silloinkin seissyt vartiossa hänen ovellaan suojelemassa häntä, laivan ainoaa naista?

Mhairi katseli, kun Donald yritti taas nukkua, kasvot kalpeina, rystyset punaisina, keho mustelmilla, silmät ummessa mutta toinen korva auki. Mhairi oli hänelle edelleen vihainen. Hän ei ikinä antaisi anteeksi Donaldin tekoa, mutta kuten aina Donaldin kanssa hän tuns i olevansa turvassa, suoje luksessa.

Donald oli epätäydellinen sankari, Mhairin esiliina.

1. luku

Neljä päivää aiemmin

Hirta, St. Kilda

Ilta hämärsi, kun valas räjähti, mutta punaisten purkausten yhtäkkinen roihahdus erottui tummuvaa taivasta vasten. Mhairi MacKinnon nosti katseensa turvepaloista, joita parhaillaan pinoisi, ja näki, kuinka veri värjäsi hailakkaa merta ja pamahdus lietsoi liitelevät merilinnut pahansisuiseen kiihkoon saaden ne kieppumaan vimmatusti taivaalla. Siitä lähtien, kun kalastajat pari päivää sitten olivat sitoneet ruhon poijuun lahden suulla, linnut olivat nokkineet sitä saamatta mitään irti. Lähipäivinä se otettaisiin mukaan, kun palattaisiin Harrisinsaaren valaanpyyntisatamaan.

Oli korkea aika hinata ruho pois. Koska kerrankin oli lähes työntä ja loppukesän sininen, pilvetön taivas ulottui silmänkantamattomiin, mätänevän lihan kuvottava haju oli jämähtänyt saarelle, tarttunut kyläläisten hiuksiin ja vaatteisiin ja tehnyt Mhairin äidin levottomaksi. Mutta nyt, kun ruhon sisälleen vangitsema löyhkä oli vapautunut, tuuli veisi pahanhajuisen näkyttömän pilven mukanaan kuin sateen syöksyvirtaukset, jotka joskus kurkistivat Mullach Bin harjun takaa ja roiskauttivat vetä rajuna kuurona.

Mhairi vilkaisi taakseen rinnettä alas kylään päin. Hän ei ollut järin kaukana kylän pääaidasta ja erotti hyvin mökkiensä kynnyksellä seisovat naiset, jotka olivat tulleet katsomaan ihmettä, ja koirat, jotka pinkoivat rantaa kohti miehet juoksujalkaa perässään. He vetäisivät veneen vesille ja keräisivät saaliista talteen kaiken minkä pystyivät. Poijuun sidottu ruho oli virallisesti norjalaisen valaanpyyntiyhtiö Christian Salvesenin omaisuutta – St. Kildan saarten omistaja ja Hirtaa asukkaille vuokraava sir John MacLeod oli antanut pitkäaikaisella sopimuksella valaanpyytäjille ankkuripaikan käyttöön maksua vastaan – mutta ruho uppoaisi pian, ja siitä kustuisivat ainoastaan saarelaiset, jotka pääsisivät tänä iltana syömään uudenlaista lihaa. Heidän tavanomainen ruokavalionsa, suolattu myrskylintu, kiislapuuro ja valkosuulan munat, oli lievästi sanoen yksitoikkoinen.

Mhairi astui kupukattoiseen maakellariin ja nosti viimeiset turvepalat korireppuun. Palat oli leikattu kevättalvella, ja niitä oli pidetty kesän ajan tässä ikivanhassa kivirakennuksessa, joka oli periytynyt suvussa ties miten monessa polvessa. Kolmen kilometrin pituisella saarella oli yli kaksituhatta maakellaria hajallaan siellä täällä kuin jättiläisen jättämiä marmorikuulia. Kellarit oli rakennettu siten, ettei sade päässyt sisään mutta tuuli tuiversi läpi ja kuivasi turvetta tai muuta tarpeellista. Varakkaat turistit, jotka rantautuivat höyrylaivoista ja purjeveneistä, olivat sanoneet kellareiden muistuttavan kunnakattoista mehiläispesää, mutta koska St. Kildan saarilla ei ollut mehiläisiä, kukaan ei ymmärtänyt, mitä he tarkoittivat.

Kaikilla perheillä oli kymmeniä kellareita eri puolilla saarta. Toisissa säilytettiin myrskylinnunöljyä tai höyheniä, toisissa suolattuja lintuja, voita tai turvetta. Lampaat hakeutuivat usein kellareihin sateensuojaan, ja joskus joku asukas säikähti pahemman kerran, kun kellarista pyrähti lintu siipiään räpyttäen.

Mhairi suoristautui taas, ojensi kädet ylös venytelläkseen selkäänsä ja katsoi kun miehet kiskoivat veneen vesirajaan.

Harteikas Norman Ferguson oli kärjessä tyypillisen riuskaan tapaansa, Donald McKinnon ja Mhairin vanhin veli Angus olivat hänen takanaan, Floran isä Archibald kantoi airoja ja Mhairin paras ystävä Effie ja tämän setä Hamish Gillies työnsivät venettä perästä. Nuorin oli seitsemäntoistavuotias, vanhin neljäkymmentäkuusi, mutta he tekivät saumatonta yhteistyötä, sillä he olivat harjaantuneet lähtemään joutuin vesille. Ainoa mies, joka poikkesi tahdista, oli kasööri Frank Mathieson. Maanvuokraajan katsastajana hän oli saapunut saareen toiselle kahdesta jokavuotisesta käynnistään. Tällä kertaa hän toi asukkaille talvimuonan ja keräsi vuokrat. Koko viikon ajan jännitettiin Mathiesonin kysellessä höyhensäkkien painoa, myrskylinnunöljyn laatua, saarella kudotun tweedin notkeutta... Ryppy kasöörin kulmien välissä kertoi hirtalaisille, ettei mikään ollut hänen mielestään täysin moitteetonta.

Mhairi katseli, kun kylän miehet laskivat veneen kivien päältä kellumaan. Mathieson kahlasi kolme askelta matalassa vedessä ja astui veneeseen kuin olisi ollut *laird* itse. Kolmannella airojen vedolla vene jo leikkasi sulavasti aaltoja kuin terävä veitsi silkkiä.

Mhairi pujautti kantokorin viilekkeet olalleen ja lähti kävelemään rinnettä alas takaisin kylään. Se oli rakennettu hevosenkengän muotoisen lahden kaakkoon päin avautuvaan kaareen ja käsitti yhden rivin matalia kivimökkejä. Niiden välissä oli turvekattoisten edeltäjien ikivanhoja, tummia raunioita, niin sanottuja mustataloja. Jotkut kyläläiset käyttivät vielä mustataloan navettana tai ruokavarastona, eikä ollut suinkaan harvinaista, että niissä joskus tilapäisesti asuttiinkin, jos perheenjäsenten välit menivät pahasti hakauksiin. Norman Ferguson kantoi varsin usein takan edestä tuolinsa ja peiton heidän vanhaan mustataloonsa ja jurotti siellä aikansa, kunnes pitkämielinen vaimo Jayne tuli hakemaan tuolin, peiton ja ukkonsa takaisin kotiin.

Mökkien eteen oli kivetty Kaduksi kutsuttu leveä väylä, jota rajasi matala muuri. Sen toisella puolella oli pitkiä viljelypalstoja,

jotka kapenivat rantaa kohti. Palstoilla kasvatettiin vain jonkin verran ohraa ja perunaa, jonka sato oli niukka, sillä tuulen roiskima merivesi ja viima pitivät maaperän köyhänä. Viljely onnistui paremmin laakson kasvimailla ja kiviaidalla suojatuilla pienillä länteillä mökkien ja pääaidan välissä. Saarella ei kasvanut puita, joista olisi saatu hedelmiä, rakennus- ja polttopuuta tai varjoa, mutta hirtalaisilla oli lampaita ja muutama lypsylehmä, ja tietenkin laakson ruohoa kasvavan tasangon laidalla draamatisten, päätä huimaavien jyrkänteiden takana pesi yksi maailman suurimmista merilintuyhdyskunnista. Hirtan asukkailla ei ollut pulaa linnunlihasta eikä munista, vaan ainoastaan vaihtelusta.

Mhairi asteli nuorempien sisarustensa ohi, jotka leikkivät ruohikolla hippasta. Pikku-Murran, joka oli juuri täyttänyt viisi vuotta, kietoi kätensä isonsiskon pohkeiden ympärille Mhairin lähestyessä kotimökkiä. Mhairi odotti kärsivällisesti totemin roolissaan, ja Puna-Annie pinkkasi hänen ohitseen kiljuen kuusivuotiaan riemulla. Mhairi muisti tuon huumaavan tunteen, joka tuli siitä, kun maha oli täynnä ja aurinko laski taas yhden päivän lysähtäessä hiljaiseksi illaksi. Ei ollut kovinkaan kauan siitä, kun hänkin oli leikkinyt ennen maatamenoa, istunut tiiviissä ringissä Effien, Floran ja Mollyn kanssa – he olivat letittäneet toistensa hiuksia ja rupatelleet heleästi lakkaamatta. Mutta kahdeksantoistavuotiaana nuo lapsuuden päivät olivat takanapäin: kylässä tarvittiin kaikki kynnelle kykenevät kantamaan kortensa kekoon.

Mhairi astui sisään illan turvekuorman kanssa ja laski korin takan avotulen eteen. Isä laittaisi turpeet yöksi kytemään. Ne saisi helposti syttymään uudelleen ennen kuin aamulla syötäisiin suurusta.

Mhairin äiti vaivasi taikinaa reippaasti, lätki sitä niin että jauhotetulta leivinlaudalta pöllähteli pieniä pilviä hämärässä tuvasa. Äiti oli silmäänpistävän näköinen nainen – Mhairi oli perinyt häneltä tulipunaisen tukan ja vaaleanharmaat silmät, jotka erottuivat melkein kaikkien muiden hirtalaisten merensinisistä.

Takan liekit loimusivat heikosti, silottamattomalla seinällä riippuvaa öljylamppua ei ollut vielä sytytetty. Isän periaatteena oli, että sitä ei sytytetty ennen kuin aurinko laski lahden vastakkaiselle puolelle Ruivalvuoren taakse. Leveällä ikkunalaudalla oli myrskylinnun munia heinäkorsipedillä ja pieni liuske kivinen rihvelitaulu, jossa oli vielä jälkiä kirjoittamaan opettelevan kaksitoistavuotiaan Christina-siskon aamuisesta oppitunnista. Mökki oli sekä täynnä tavaraa että toisaalta karu. Heillä oli pieni rautaliesi ja tulen päällä koukullinen metallitanko, johon isot kattilat ripustettiin kuumenemaan. Hormissa riippui metalliketjuja, joiden varassa savustettiin lihaa. Vesi haettiin purosta. Perhe aterioi pöydässä, joka oli tehty kolmenlaisesta ajopuusta, ja istui kahdella entisellä kirkonpenkillä, jotka oli pelastettu, kun pappi oli muuttanut saarelle ja todennut penkit kelvottomiksi. Isällä oli oma korkeaselkäinen tuolinsa takan ääressä. Äiti istui mieluummin jakkaralla. Tuvassa oli hamppusäkillä pehmustettu perunalaatikko, jossa vauvaa syötettiin. Seinille oli ripustettu keittiövälineitä ja maataloustyökaluja, hevosenjouhista punotut kiipeilyköydet oli vyyhdetty kattohirsien ympärille, ja joka ikisessä pienessäkin nurkkauksessa oli jotain hyödyllistä: voilastoja, harjoja, karstoja... Pesulauta nojasi yhteen nurkkaan, rukki oli nostettu toiseen, kangaspuita pidettiin parvella.

Kaikissa naapurimökeissä kangaspuut tuotaisiin pian parvelta alas, kun illat alkoivat pidentyä. Miesväki kutoi talvi-illat tweediä, mutta Mhairin isä Ian oli kylän postimestari, joten hänellä oli omat velvollisuutensa. Hän jakoi saapuneet kirjeet ja valmisteli kylälaisten kirjoittamat kirjeet lähetettäväksi. Postitoimiston virkaa teki hutera puurakennus, joka oli pystytetty pienelle nyppylälle heidän mökkinsä viereen. Aina myrskyn jälkeen isä meni katsomaan, oliko se yhä pystyssä. Vain kolmenkymmenenkuuden asukkaan yhteisössä oli joskus vaikea uskoa, että hänelle riitti tekemistä, mutta usein hän uurasti iltamyöhään. Syistä, joita kukaan hirtalainen ei ymmärtänyt,

mantereen asukkaat olivat alkaneet kerätä St. Kildan saaristossa leimattuja postikortteja. Saaren kautta kulkevien troolareiden ja valaanpyyntialusten mukana tuodut postisäkit olivat aina pullollaan, ja ne oli hoidettava ennen seuraavan kuorman tuloa.

Tuvassa ei olisi ollut nyt tilaakaan kangaspuille, sillä heitä oli yksitoista, ja saaren suurimpana perheenä he olivat mökissään kuin sillit suolassa. Mhairin vanhemmat nukkuivat pikkukamarissa, ja kuopus Rory, joka lähestyi yhdentoista kuukauden ikää, nukkui keittiönkaapin laatikossa. Vanhemmat pitivät huoneensa oven auki kuullakseen, jos lapsi itki. Perheen vanhimpana tyttönä Mhairilla oli oma kapea sänky makuuhuoneessa, mutta verholla erotetun ison sängyn jakoivat keskenään kaksitoistavuotias Christina, kymmenvuotias Euphemia, kuusivuotias Puna-Annie, viisivuotias Pikku-Murran ja kolmevuotias Alasdair, jotka nukkuivat pää vierustoverin jalkopäässä. Isoveljet – yhdeksäntoistavuotias Finlay ja kaksikymmentäkaksivuotias Angus – nukkuivat navetassa sekä tilasyistä että omasta toivomuksestaan. Naimisiin mentyään kumpikin voisi muuttaa johonkin niistä mökeistä, jotka olivat jääneet tyhjiksi Dougie McDonaldin lähdettyä perheineen siirtolaiseksi Australiaan muutama vuosi aiemmin. Morsiamet olivat tosin vähissä. Saaren ainoat naimaikäiset neidot olivat sillä haavaa Effie Gillies, Flora MacQueen ja Molly Ferguson, joista yksikään ei haikaillut Mhairin paksupäisten veljien perään. Molly oli silmittömän rakastunut Floran veljeen Davidiin, Effie taas sai Mhairin veljet menettämään elämänhalunsa ja Flora puolestaan särki heidän sydämensä.

”Terve.”

Mhairi nosti katseensa. Siinä paha missä mainitaan.

”Lähdetkö rannalle?” Flora kysyi ovensuusta öljylamppu kädessään. Hänen ampiaisyötäröinen hahmonsa näkyi pelkkänä siluettina violettia taivasta vasten.

”Juu.” Mhairi otti ikkunalaudalta perheen lampun. Olisi pimeää, kun he palaisivat. Ilta tuli nyt varhain.

”Käske veljesi tuoda laskia koirille!” äiti huusi Mhairille heidän lähtiessään.

He kävelivät Katua rinnakkain. Mökkien ovet olivat auki ja sisällä valmistauduttiin hiljakseen yöhön. Tanssivan takkatulen edessä oli peltisoikkoja, nuorimmat lapset kiskoivat yöpaitaa päälleen, vanhemmat palasivat hämärässä joelta pesemänsä astiat mukanaan. Hullu-Annie ja Peg-mamma istuivat takan ääressä. Jutellessaan he neuuloivat: sen enempiä ajattelematta he liikuttivat käsiään nopeasti ja rytmikkäästi loihtien täydellisiä villasukkia.

”Sain kirjeen.”

Mhairi katsoi ystäväänsä ja kuuli tämän äänessä hienoista keimailua. ”Keneltä?”

Mhairi ei ollut ikinä saanut kirjettä. Eikö ollut nurinkurista, olihan hän sentään postimestarin tytär? Totta puhuen hän ei ollut koskaan kirjoittanutkaan kirjettä, sillä ensin hänen olisi keksittävä joku, jolle lähettää se, ja kaikki hänen tuntemansa ihmiset asuivat tällä saarella.

”Herra Callaghanilta... Jamesilta.”

Mhairi tyrmistyi etunimen käytöstä, se oli uskaliaan tuttavallista. Hän tietenkin muisti miehen hyvin. Herra Callaghan oli muutama viikko sitten ollut saarella kolme päivää. Hän oli erään kalafirman omistajan tuttavana purjehtinut Grönlannista palaavan laivan kyydissä, ja myrsky oli pakottanut laivan Hirtan suojaisalle lahdelle. Herra Callaghan oli selvästikin pannut merkille Floran, mutta toisaalta kaikki panivat merkille hänet. Tätä ennen yhtäkään hakkailua ei kuitenkaan taatusti ollut seurannut kirje.

”Mitä hän kirjoitti?” Mhairi huomasi hymyn kipristävän ystävänsä suuta. Floran silmien katse oli yllättävän vieno.

”Että hän ajattelee minua lakkaamatta ja haluaisi tutustua minuun lähemmin.”

”Ja kuinkas se mahtaa onnistua?” Mhairi puuskahti ja heilautti leukaansa taivaanrantaan päin, jossa kaukainen aallok-

ko oli jo alkanut paisua valmistautuessaan eristämään heidät mantereesta kevääseen saakka. Hän tunsi kateuden koukun nykäisevän sisintään kuin ihoa raapaiseva pensaankoksa.

”Hän kysyi, voisimmeko käydä kirjeenvaihtoa.” Flora virkkoi sen tynnosti, mutta Mhairi tiesi, että heidän jalkojensa alla oli käynnissä maanjäristys. Näillä pienillä saarilla vieraili ajoittain rikkaita ja komeita muukalaisia, ja nuoriksi naisiksi varttuvivat Mhairi ja hänen ystävänsä olivat tohkeissaan sellaisten herrojen kohtaamisesta. Mutta vaikka herrat olivat saarella kuinka komeita ja kohteliaita, he aina nousivat paatteihinsa ja purjehitivat pois, ja teerenpeli soman saarelaisneidon kanssa unohdettiin jo ennen kuin noustiin mantereella maihin. Mhairi muisti pikkutyttönä kuunnelleensa erästä laivaston miestä, joka oli sijoitettu heidän luokseen suursodan aikaan. Mies oli kertonut, että mantereella St. Kildan saarten impiä pidettiin melkein merenneitoina tai hyljeihmisinä, *selkieinä*, liian kaukaisina kunnottarina ollakseen todellisia. Flora olikin harvinaisen kaunis, eikä Mhairi epäillyt lainkaan, etteikö joku voisi purjehtia vaikka maapallon ympäri näkemättä toisia yhtä vangitsevia kasvoja. Siitä huolimatta herroilta ei koskaan tullut kirjeitä.

Ennen kuin nyt.

Mhairi katsoi merelle. Hän ei pitänyt siitä, miltä hänen mahassaan tuntui. Hän oli luonteeltaan lempeä ja herttainen, kaikki sanoivat häntä epäitsekkääksi, joten miksi hän kadehti ystävänsä onnea? Mutta niin vain oli. Katkeruus oli kuin mätänevästä valaasta leviävä löyhyä, etovaa ja kitkerää ja sai hänet kavahtamaan.

”Sinä pidit hänestä”, hän sanoi hiljaa heidän astuessaan rannalle katsomaan tummaa vettä. Lahdella velloi valoja kuin taivaalta pudonneita tähtiä, kun miehet ja Effie leikkasivat valaan ruhosta kiireesti paloja voimakkaan merenkäynnin lähestyessä.

”Hän oli herrasmies. Hän puhui minulle. Useimmat vain katselevat.”

”Kyllä hänkin sinua katsoi.” Mhairi tarkkaili ystävänsä profiilia, pitkiä mustia hiuksia, jotka huojuivat iltatulessa, täyteläisiä huulia, suoraa nenää ja kaarevia kulmakarvoja, jotka korostivat häikäisevän vihreitä silmiä.

”Niin katsoi. Mutta hän puhui minulle. Ja nyt hän on kirjoittanut.”

Mhairi nielaisi. Häntä ei koskaan katsottu, ei sillä silmällä, hänen poskensa punoittivat liikaa, tukka oli liian räikeä, lantio liian pyöreä ja kädet liian karheat. ”Mitä muuta hän kirjoitti?”

”Hän kertoi hiukan elämästään – että hän on liikemies mutta sisimmässään tutkimusmatkailija. Hänen isänsä oli teollisuusmies.”

”Mikä se sellainen on?”

”En tiedä.” Flora kohautti hartioitaan. ”Hänellä on pikkusisko ja veljenpoikia ja -tyttäriä. Hän asuu Glasgow’ssa silloin kun ei matkustele.”

”Mitä hän matkoillaan tutkii?”

”Hän ei kertonut. Taidanpa kysyä, kun kirjoitan hänelle.”

”Ihanko meinaat kirjoittaa hänelle?”

”Vai onko se tyhmä kysymys? En halua hänen pitävän minua yksinkertaisena.”

”Sinä olet kuule kaikkea muuta kuin yksinkertainen”, Mhairi töksäytti. Hänen äitinsä sanoi Floraa keimailijaksi, sillä Flora oli jo lapsena ymmärtänyt erottuvansa joukosta kauneutensa ansiosta ja oli oppinut käyttämään ominaisuuttaan hyväksi – oli kyse sitten askareista laistamisesta tai papin vitsan välttämisestä.

”Haluan hänen arvostavan minua.”

Mhairi kuuli ystävänsä äänessä poikkeuksellista epävarmuutta ja heltyä. ”Kuinka hän voisi olla arvostamatta?”

Aurinko oli nyt laskenut läntisen harjun taakse, ja Mhairi värisi pikkuisen, kun synkistyvä tuuli kuiski hänen ihollaan. Hän kääntyi Floraan päin, joka vaistomaisesti kumartui sytyttämään